

CELOSTÁTNÍ FESTIVAL ZUČ 1974-1975 NA POČEST 30. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČSSR

Jiráskův HRONOV

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

▲
Z inscenace hry M. Zacharova Tempo 1929, kterou na letošní národní přehlídce amatérských divadelních souborů uvedl Divadelní soubor Domu kultury Vyborg v Leningradské oblasti. Sovětský divadelní soubor strávil na 45. Jiráskově Hronově celý týden, jeho členové se seznámili i s některými městy východních Čech.

10'75

Naše přehlídka má pro socialistickou společnost význam především v budování nové dramaturgie, v upevňování internacionálních kontaktů se zahraničními soubory, v propagaci dramaturgie socialistických zemí. Je třeba právě proto poděkovat sovětskému souboru Lidového divadla Vyborg za inscenaci, která dovoluje hluboce a umělecky pochopit smysl našeho internacionálního přátelství a smysl budovatelské aktivity lidí. Právě v podání sovětských soudruhů zazněla hra, která úzce souvisí s naším současným bojem za rozvoj pracovní iniciativy lidí v období příprav XV. sjezdu KSČ. Právě za to bych chtěl jménem stranických a státních orgánů sovětským soudruhům poděkovat. Vážíme si přátelské rozornosti zahraničních hostů, kteří nám přinášejí své zkušenosti, seznamují se s životem v naší zemi a z tohoto místa jim přeji, aby ve své práci doma mohli upevňovat amatérské divadlo jako nástroj porozumění mezi národy a mírového boje v duchu protokolu mírové konference v Helsinkách.

Jiráskův Hronov přináší výsledky dobrovolné práce stovek lidí z celé republiky, představuje stovky hodin, mnoho brigád a iniciativy lidí, kteří sami vytvářejí socialistickou kulturu. Výrazem opravdového socialisticky orientovaného přístupu ke kultuře je práce patronátních závodů. Pomáhají spojit kulturní hodnoty s prostředím okresu, otevírají cestu k vzájemnému poznávání života pracujících v celé naší zemi.

(Z projevu s. Františka Rychtery, inspektora pro kulturu Východočeského KNV)

CENY 45. JIRÁSKOVA HRONOVA

CENA MINISTERSTVA KULTURY ČSR — DIVADELNÍ SOUBOR ZK ROH PAL MAGNETON KROMĚŘIŽ ZA MYŠLENKOVĚ PŮSOBIVOU A UMĚLECKY NÁROČNOU INSCENACI HRY BERTOLTA BRECHTA PUŠKY PANÍ CARRAROVÉ

CENA ČŮV SSM — DIVADELNÍ SOUBOR JIRÁSEK, KULTURNÍHO DOMU ROH ŮPICE ZA ÚSPĚŠNĚ NASTUDOVÁNÍ SOUČASNĚ KOMEDIE JANA JÍLKA SILVESTR

CENA VĚKNV — DĚLNICKÉ DIVADLO PŘI OKVS BRNO V — ZA DRAMATURGICKY ZÁVAŽNOU A DIVADELNĚ PŮSOBIVOU INSCENACI DRAMATU IVANA BUKOVČANA SNÍH NAD LIMBOU

CENA ŮKVČ PRAHA — JAN PAVLÍČEK ZA REŽII A SCĚNOGRAFII HRY ANDREJE MAKAJONAKA TRIBUNÁL

CENA KOR — LUDMILA ČÁPKOVÁ ZA VYTVOŘENÍ POSTAVY TEREZY CARRAROVÉ VE HŘE BERTOLTA BRECHTA PUŠKY PANÍ CARRAROVÉ

CENA KVOŠ - PRACOVNÍKŮ V UMĚNÍ A KULTUŘE — ZDEŇKU BUREŠOVI ZA VYTVOŘENÍ POSTAVY NĚMCE VE HŘE IVANA BUKOVČANA SNÍH NAD LIMBOU

CENA KKS V HRADCI KRÁLOVĚ — JOSEF STRNAD ZA VYTVOŘENÍ POSTAVY SILVESTRA VE HŘE JANA JÍLKA SILVESTR

CENA ŮV SČDO — KAREL MYŠÁK ZA VYTVOŘENÍ POSTAVY TĚREŠKA VE HŘE ANDREJE MAKAJONAKA TRIBUNÁL

CENA KV SSM JAKO CENA MLADĚMU TALENTU — VLADIMÍR BENEŠ, DIVADĚLKO ZÁMEČNICE ODPM PRAHA V.

DAR MĚSTNV HRONOV ZA POHOSTINSKĚ VYSTOUPENÍ NA 45. JIRÁSKOVĚ HRONOVĚ LIDOVĚMU DIVADLU DOMU KULTURY VYBORG, LENINGRADSKÁ OBLAST - SSSR ZA INSCENACI HRY M. ZACHAROVA TEMPO 1929

DAR MĚSTNV HRONOV ZA POHOSTINSKĚ VYSTOUPENÍ NA 45. JIRÁSKOVĚ HRONOVĚ DIVADELNÍMU SOUBORU MAKYTA DŮM KULTURY ROH PŮCHOV S INSCENACÍ HRY V. VIŠŇEVSKÉHO OPTIMISTICKÁ TRAGÉDIE

DAR MĚSTNV HRONOV ZA POHOSTINSKĚ VYSTOUPENÍ NA 45. JIRÁSKOVĚ HRONOVĚ DIVADELNÍMU SOUBORU DOMU KULTURY ROH TES MARTIN S INSCENACÍ HRY JURAJE PÁLKOVÍČE DVA BUCHY A TRI ŠUCHY

DAR ONV V NÁCHODĚ ZA VYSTOUPENÍ V PŘEDVEČER 45. JIRÁSKOVA HRONOVA LIDOVĚMU DIVADLU J. K. TYLA PŘI JKP MORAVSKÁ TŘEBOVÁ S INSCENACÍ HRY ALOISE JIRÁSKA OTEC

ČESTNÁ UZNÁNÍ — PAVLU ŘÍMSKĚMU ZA ÚSPĚŠNOU SPOLUPRÁCI SE SOUBOREM DĚLNICKÉHO DIVADLA OKVS BRNO V. — JANU NOVÁKOVI ZA ÚSPĚŠNOU SPOLUPRÁCI S DIVADELNÍM SOUBOREM JIRÁSEK KK ROH ŮPICE — ALOISU HAJDOVI ZA ÚSPĚŠNOU SPOLUPRÁCI S DIVADELNÍM SOUBOREM ZK ROH PAL MAGNETON KROMĚŘIŽ

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ NA POČEST 30. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA SOVĚTSKOU ARMÁDOU

Zě zahájení jednoho z ročníků JH

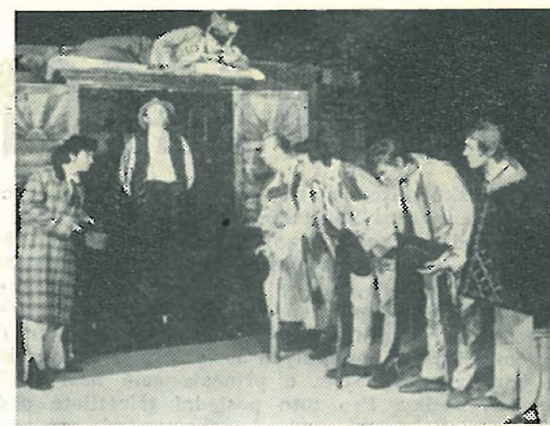
B. Brecht: Pušky paní Carrarové

Jan Jílč: Silvestr

Ivan Bukovčan: Sníh nad limbou

J. Pálkovič: Dva buchy a tři šuchy

A. Makajonak: Tribunál

V. Višňevskij: Optimistická tragedie

ZE ZÁVĚREČNÉHO HODNOCENÍ

45. Jiráskův Hronov se nesl ve znamení 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Tento fakt zapojil tuto národní přehlídku amatérského divadla do širokého kontextu. Byly to souvislosti nejzákladnější a rozhodující, společenské povahy, které znovu a znovu připomínají, že před 30 lety byly položeny základy naší socialistické společnosti. Stejně tak ovšem jsme si v těchto souvislostech připomněli, že za uplynulých 30 let prošla amatérská tvorba bouřlivým vývojem a přinesla celé naší společnosti cenné výsledky. Pro toto poslední třicetileté období je charakteristický výrazný demokratizační proces, který zpřístupnil všechny kulturní hodnoty nejširším vrstvám a také změna vztahu společnosti ke kultuře. Socialistická společnost považuje kulturu za součást každodenního života a z tohoto hlediska právě zájmová umělecká činnost nabyla nebyvale velké role.

Tyto obecné souvislosti se samozřejmě promítají i do vlastní tvorby, kde se projevuje v posledních třiceti letech trvalý a cílevědomý zápas o proměnu obsahu jednotlivých děl. Obecně můžeme tuto proměnu obsahu označit jako úsilí o vědomé zobrazení a vyslovení základních ideologických tendencí socialistické společnosti. I zájmová umělecká činnost a amatérské divadlo má za sebou velice plodné a dlouhodobé hledání, jak tyto tendence prosadit v oblasti, která je jí nejvlastnější. Mohli bychom samozřejmě uvádět četné kvantitativní ukazatele, jež dokumentují rozmach a rozsah této činnosti. Ale to je jenom jedno hledisko. Hledisko druhé, neméně rozhodující, je hledisko kvalitativní — to je schopnost oslovit diváka a myšlenku mu sdělit takovým způsobem, aby ji nejenom přijal, ale aby také ovlivnila jeho myšlení a jednání.

Chápejme tedy souvislosti, které zařadily 45. Jiráskův Hronov do vztahu k řadě dalších významných akcí, jež byly spojeny s 30. výročí osvobození naší vlasti, i jako podnět k novému zamyšlení nad oním už zmíněným základním tématem: Jak je amatérské divadlo schopné svými specifickými a neopakovatelnými prostředky plnit svou společenskou roli v socialistické společnosti.

Od okamžiku, kdy socialistická společnost proklamovala své požadavky na ideologickou funkci divadla, bylo jasné, a naprosto nepochybné, že nejvlastnější pole, na němž se bude rozvíjet zápas o naplnění této funkce, je schopnost zobrazit aktivní jednání člověka, který usiluje o revoluční proměnu světa. Socialistické divadlo za dobu svého trvání v prostředcích dramatu, režie, herectví i ostatních složek vyzkoušelo již četné postupy, a jejich proměnlivost je prakticky nekonečná. Ale konec konců se vždy přes tuto rozdílnost a bohatost postupu vrací ona základní myšlenka, jak člověk jednajícím na jevišti svým jednáním ovlivňuje a zasahuje do společenského dění a jak toto jednání v umělém prostředí jeviště dokáže přeskočit do hlediště a stát se součástí aktuální společenské reality.

Z tohoto hlediska je tedy 30. výročí osvobození naší vlasti kritériem, které v sobě spojuje ideové i estetické normy a dovoluje nám vyslovit zásadní pohled na inscenace 45. Jiráskova Hronova...

Jestliže jsme na počátku řekli, že 30. výročí osvobození chápeme jako připomínku řady souvislostí, chtěli jsme tím zdůraznit, že nejde o pouhé ohlédnutí zpět, ale především o příležitost zvážit naši současnou situaci, naši schopnost vytvářet divadlo jako živou hodnotu socialistické společnosti. V této základní charakteristice jednotlivých představení nešlo tedy o to rozsuzovat a známkovat. Šlo o to, uvědomit si, jakým způsobem se v nich s naléhavou divadelností prosadily současné myšlenkové hodnoty. Byli bychom asi příliš neskromní a projevíli bychom naprostou neznalost divadelní práce, kdybychom chtěli, aby všechna představení uspěla naprosto dokonale.

Dá se říci, že v tomto směru bylo více než dobré, že na letošní Jiráskův Hronov přijel jako host sovětský soubor s inscenací Pogodinova textu Tempo 1929, neboť i tento text je v podstatě pokusem o to vrátit sovětskému jevišti dílo, které znělo s plnou aktuálností před více než čtyřiceti lety. Jsme tu svědky zásadní dramaturgické úpravy a pře-

devším úpravy režijně dramaturgické, jež vytvořila novou rovinu, kdy proti situacím z vlastního Pogodinova textu byly postaveny situace, jež přinášejí pohled našeho současníka. Vznikl tak nepochybně velice zajímavý útvar, v němž grandiózní úsilí minulosti bylo konfrontováno s dnešním světem. A tak i tato hra se zařadila do onoho proudu, jenž připomíná odvahu v použití tvůrčích prostředků.

Amatérské divadlo jako všechny složky našeho kulturního života se ve svých základních tendencích řídilo usnesením XIV. sjezdu KSČ, které zdůraznilo ideové výchovnou úlohu této oblasti našeho kulturního života. Všichni chápeme tuto základní směrnicí ne jako plnění jednorázových akcí, ale jako trvalou systematickou a cílevědomou práci. Jde nám všem o plynulý vývoj, který bude navazovat na všechno pozitivní, ale nikdy se nespokojí s dosaženým. Jde nám všem o divadlo, které se stane trvalou součástí našeho společenského, politického a kulturního života svou schopností stát ve středu událostí. Ale znovu a znovu si připomínejme, že toto úsilí je možno splnit jenom tím, že naše vůle po současnosti bude provázena naší schopností tuto současnost s maximální osobní účastí na jevišti stvořit. Což nepochybně znamená onu jednotu myšlenkové i tvůrčí odvahy, jednotu velké ideové koncepce i schopnosti tuto koncepci na jevišti realizovat.

Rezumovat Jiráskův Hronov znamená mluvit nejenom o divadle, ale i o všem, co vytváří jeho pracovní atmosféru. Vytvořila se tu už v tomto směru jistá tradice, k níž na místě prvním patří nepochybně diskusní kluby. I letos byl o ně zájem, a to nejenom kvantitativně, ale i co do aktivity jeho účastníků. A nejvíce potěšitelné bylo, že se v klubech objevila řada mladých lidí, kteří nejenom poslouchali, ale také do diskuse zasahovali. Stejně tak se pomalu stává tradicí i Klub mladých divadelníků v Dřeviči. Má jedinečnou výhodu v tom, že jako málokteré školení amatérských pracovníků má dostatečně dlouhou dobu na svou práci a hlavně možnost intenzivního soustředění. Zdá se, že i letos v něm vznikla srdečná, přátelská atmosféra, jež je vždycky prvním předpokladem zdárně kolektivní práce, která je podstatou divadla. Nemůžeme v tomto výčtu pominout ani řadu setkání amatérských divadelníků, která nepochybně jsou velice plodnou půdou pro řešení problémů jednotlivých krajů. A konečně vlastně tato setkání vyvrcholila na setkání účastníků 45. Jiráskova Hronova, které samozřejmě hodnotilo naše amatérské divadlo a jeho vývoj z hlediska uplynulých třiceti let socialistické společnosti. Je jenom logické, že ve všech souvislostech, o nichž je stále řeč, byl hlavní důraz tohoto setkání položen na společenský význam amatérského divadla.

Význam Jiráskova Hronova jako jedné z vrcholných událostí amatérského divadla přerůstá i za hranice. Letošního Hronova se zúčastnil velký počet zahraničních delegátů, kteří byli rovněž vtaženi do jeho pracovní atmosféry na svých diskusních klubech. Je to fakt nepochybně potěšitelný, který svědčí o tom, že české amatérské divadlo hraje v mezinárodních souvislostech nemalou roli.

Stojíme před velkou společenskou událostí — XV. sjezdem KSČ. Až se sejdeme na příštím Hronově, budeme bilancovat onen rok mezi 45. a 46. Jiráskovým Hronovem jako rok dalšího hledání, jak začlenit amatérské divadlo do proudu vývoje celé naší společnosti. XV. sjezd strany stane se zase svými závěry rozhodujícím činitelem. A znovu, a o tom nepochybně, uloží nám všem, abychom šli cestou ideového zkvalitnění naší práce. Znovu se budeme vracet ke vzrušivým a někdy i mučivým otázkám, jak tuto úlohu amatérského divadla co nejlépe naplnit. A znovu si budeme klást úkoly, v nichž pro účinné a působivé divadelní ztvárnění bude třeba maximální odvahy k tvořivé práci.

Končíme 45. Jiráskův Hronov. Tváříví v tvář úkolům budoucím můžeme si všichni společně popřát, abychom této tvořivé odvahy měli více než dostatek a abychom na příš-

tím 46. Jiráskově Hronově našli inscenace, které vysloví mnoho z toho, čím naše socialistická společnost žije a čím ji divadlo může a musí obohatit.

JIRÁSKŮV HRONOV,

zpravodaj národní přehlídky amatérských divadelních souborů — č. 10. 1975. Redaktoři: Milan Marek, Věra Pokorná. Vydává Přípravný výbor 45. Jiráskova Hronova. — Vytiskl Východočeské tiskárny, provoz 13, Hronov — 9. srpna 1975. Cena 1,— Kčs.